

ת"פ 2304/09 - מדינת ישראל - משרד התמ"ת נגד אלטרנטיבה שירותי אבטחה בע"מ, רפי ברהמי

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 2304/09

02 פברואר 2014

לפני:
כב' השופטת הדס יהלום, סגנית נשיאה
המאשימה
מדינת ישראל - משרד התמ"ת
ע"י ב"כ: עו"ד נמרוד גרינברג
הנאשמים
1. אלטרנטיבה שירותי אבטחה בע"מ
2. רפי ברהמי

ע"י ב"כ: עו"ד שלמה בכור

הכרעת דין

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום שעניינו העסקה בשעות נוספות שלא כדין, עבירה על הוראות סעיפים 6, 26 ו-27 לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א - 1951.

על פי כתב האישום המתוקן, בתאריכים שונים בחודש אפריל 2008, העסיקה הנאשמת ארבעה עובדים כמפורט בכתב האישום, בשעות נוספות שלא כדין.

הנאשם 2 הואשם באחריות לעבירה שנעברה על ידי הנאשמת 1.

2. **בפתח הדברים אציין כי החלטתי להרשיע את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום.**

להלן יפורטו הנימוקים.

הנאשמים כפרו בעובדות המיוחסות להם בכתב האישום, למעט היותה של הנאשמת חברה בע"מ, אשר סיפקה שירותי אבטחה למוסדות שונים.

3. מטעם המאשימה העידו מפקח מטעם משרד התמ"ת, מר הרצל אלון, ושני עובדים לשעבר של הנאשמת, מר מקסים דריאבין ומר רומן כצנלסון.

מטעם הנאשמים העידו הנאשם 2, וכן מר אמיתי אלכסנדרוני, מר אבישי בר אברהם ומר אורן דוד, שהועסקו בעבר בנאשמת.

4. בתום פרשת הראיות הגישו הצדדים סיכומים בכתב.

5. יסודות העבירה נשוא כתב האישום נקבעו בסעיף 26(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה, כדלקמן:

"מי שהעביד בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, דינו - קנס עד חמישים לירות על כל עובד שהועבד כאמור או מאסר עד חודש אחד או שני העונשים כאחד."

סעיף 6 לחוק, שעניינו איסור בעבודה בשעות נוספות, קובע:

"העבדת עובד בשעות נוספות אסורה, אם אינה מותרת לפי סעיף 10, או אם לא הותרה לפי סעיף 11."

בסעיף 11(3) לחוק שעות עבודה ומנוחה נקבע:

"שר העבודה רשאי להתיר העבדת עובד בשעות נוספות -

...

(3) בשמירה;

...."

בהתאם להיתר כללי להעסקה בשמירה במנוחה השבועית ובשעות נוספות, שניתן מכח סעיף 11 לחוק, אין להעסיק עובד שמירה בשעות נוספות מעבר ל-4 שעות נוספות בכל יום מימי השבוע.

סעיף 27, שעניינו "אחריותם של חברי הנהלה ושל מנהלים", קובע:

"חברה, אגודה שיתופית או כל חבר אנשים אחר, שהעבידו בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר אנשים ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה הנידונה יקוימו."

6. הנאשמת 1 היא חברה בע"מ, העוסקת במתן שירותי אבטחה למוסדות שונים.

הנאשם 2 הינו מנכ"ל הנאשמת 1.

7. מפקח משרד התמ"ת, מר הרצל אלון העיד כי בשנת 2008, ערך ביקורת במשרדי הנאשמת 1. במהלך הביקורת אסף מסמכים של הנאשמת וגבה עדויות מעובדים. מר אלון הציג טבלה שערך במסגרת הביקורת, בה ריכז את נתוני ההעסקה בשעות מרובות (מא/1) ודו"חות נוכחות של שלושה עובדים (מא/2 - מא/4).

לדבריו הנתונים בטבלה נלקחו מרישומי שעות ותלושי שכר שהוצגו מטעם הנאשמת.

הנאשם חתום על טבלת השעות שהציג מר אלון (מא/1). הנאשם אישר את נכונות הנתונים בטבלה בהודעה שמסר במשרדי התמ"ת (מא/6) וכן בעדותו בבית הדין (עמ' 19 לפרוטוקול).

8. העובד מקסים דריאבין, המוזכר בסעיף 3 לכתב האישום המתוקן, העיד כי עבד בנאשמת בחודש 4/08.

לדבריו, היו מקומות בהם הועסק 12 שעות ביום. העד אישר את חתימתו על "גליון חקירת עד" של משרד התמ"ת מתאריך 4/6/08 (נא/1). מדובר בהודעתו בפני חוקר התמ"ת, במסגרתה מסר כי עבד בנאשמת 8 שעות ביום ללא שעות נוספות.

דברים אלה אינם מתיישבים עם הנתונים שנרשמו על ידי מר אלון בטבלה מא/1, לפיהם בשני מועדים בחודש 4/08 הועסק מר דריאבין 15 ו-18 שעות ברצף.

העד מר דריאבין לא זכר פרטים רבים במהלך עדותו בבית הדין ולא ידע לאשר את דו"ח הנוכחות שהוצג בפניו. כן לא ידע להסביר את העובדה כי בהודעתו נרשם שלא הועסק בשעות נוספות, שעה שלדבריו היו מקומות בהם עבד 12 שעות. ללא ראיה אחרת היה די בעדותו כדי לעורר ספק סביר באשר לאישומים הקשורים בהעסקתו.

9. ואולם הנאשם בעדותו אישר את שעות העבודה המפורטות בטבלה שערך מר אלון. בנסיבות אלו יש להעדיף את הנתונים שנרשמו בטבלה, שנתמכים בעדות הנאשם, על פני האמור בהודעתו של מר דריאבין, אשר את תוכנה לא ידע להסביר או לאשר במהלך עדותו.

10. העובד רומן כצנלסון, המוזכר בסעיף 2 לכתב האישום העיד כי במועדים הרלוונטים הועסק בנאשמת כמאבטח באתרי שגרירויות. במהלך עדותו הוצגו הודעה שמסר בפני מפקח משרד התמ"ת (מא/9), דו"חות נוכחות לחודשים 2/08-4/08 (מא/10) ותלושי שכר (מא/11).

על פי דו"חות הנוכחות, במספר תאריכים במהלך חודש 4/08, הועסק מעל 12 שעות ברצף.

על פי עדותו של מר כצנלסון היו ימים בהם הועסק מעל 12 שעות ברצף ובמשמרות כפולות. לדבריו, הדבר נעשה על פי צרכי החברה.

11. בהודעת הנאשם בפני חוקר התמ"ת (מא/6, מא/7) הודה בהעסקת חלק מהעובדים מעל 12 שעות ברצף. ונימק זאת כך:

"יש מספר קטן של עובדים שחרגו מהנוהל של 12 שעות בשל אילוצי המערכת ובשל רצונו של העובד או פנצ'רים של עובדים. למשל עובד סיים 8 שעות משמרת רגילה והמחליף בדקה האחרונה הודיע שלא יוכל להגיע לכן העובד נשאר בהסכמתו עד שמביאים לו מחליף".

בהמשך הודעתו, כאשר נשאל לגבי עובדים שעבדו שתי משמרות ברצף השיב:

"זה רצונם של העובדים ואנחנו נפסיק עם זה לאלתר".

12. העולה מהאמור כי המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה כי הנאשמת העסיקה מספר עובדים, במועדים שונים, בהיקף שעות העולה על זה הקבוע בחוק.

13. בעדותו בבית הדין טען הנאשם לראשונה כי על פי מתכונת העבודה בבית השגריר של האיחוד האירופי, היו שני מאבטחים במשמרת, אשר אחד מהם יכול היה לישון.

14. שלושת העדים מטעם הנאשמת תמכו בגירסה זו של הנאשם וטענו בעדותם כי במסגרת עבודתם בבית השגריר של האיחוד האירופי, היה חדר מנוחה עם מיטה וכי על פי הנוהל אחד המאבטחים במשמרת יכול היה לישון.

שניים מהעובדים, מר אמיתי אלכסנדרוני ומר אבישי בר אברהם, העידו כי עבדו יחד עם מר כצנלסון וכי גם הוא נהג לישון במהלך המשמרות.

15. העד רומן כצנלסון נשאל האם בחלק מהמשמרת נהג לישון. העד השיב בשלילה.

העד נשאל האם הוצבו שני מאבטחים במקום על מנת שאחד יוכל לישון כך השיב:

"זה מופיע איפשהו כרשמי. פר הדרישה שלנו היא לא. עשו לנו בדיקות ושינה לא היה מצב תקין" (עמ' 14-15 לפרוטוקול).

בהמשך העיד כי לא היתה במקום מיטה או חדר נהגים, אלא רק כיסא פלסטיק.

16. הלכה פסוקה היא כי לינה במקום העבודה, כשלעצמה, איננה נחשבת "עבודה" לצורך חוק שעות עבודה ומנוחה.

דב"ע שן/3-84 מדינת ישראל נ' רון ראובן, פדע כב 433;

דב"ע לד/3-4 יקואל נ' פלד פד"ע ה, 328;

דב"ע מה/3-22 "אגוד" נ' קרץ פד"ע י"ז, 21;

17. הגירסאות שמסרו עדי הנאשמת, מר אלכסנדרוני, מר אברהם ומר אורן דוד - לא היו אחידות.

בעוד שמר אלכסנדרוני העיד כי לא היה נוהל כתוב לגבי שינה במהלך משמרת, מר אברהם העיד כי קיבל את הנהלים בכתב.

הנאשם עצמו טען כי היו נהלים כתובים לעניין זה, אולם כאשר התבקש להציג נוהל כתוב, השיב "...
לא הבאתי אתי" (עמ' 20 לפרוטוקול).

בנוסף, העובד אורן דוד לא זכר באיזה חודש החל לעבוד בנאשמת בשנת 2008, וציין כי יתכן והחל בחודש מאי. זאת שעה שכתב האיטום מתייחס למועדים בחודש 4/08. בנוסף העיד מר דוד כי לא עבד באותן משמרות עם מר כצלסון.

18. שלושת העובדים שהעידו מטעם הנאשמים, התייחסו לאתר ספציפי בו הוצבו במהלך עבודתם, בבית השגריר האירופי. זאת שעה שאין חולק כי הנאשמת סיפקה שירותי אבטחה גם לאתרים נוספים, לגביהם לא הועלתה טענה של שינה במהלך משמרת.

לפיכך גם לו התקבלה טענת הנאשמים לעניין זה - לא היה בה כדי להסביר או לסתור את הטענה בדבר העסקה בשעות מרובות באתרים אחרים (ר' דו"ח נוכחות של העובד מאיר ביטון מא/4).

19. הנאשם עצמו, לאחר שטען כי מאבטחים נהגו לישון במהלך משמרת, אישר כי היו מקרים בהם עובדים הועסקו מעל 12 שעות. לדבריו:

"ברגע שמישהו לא מגיע למשמרת או ברגע שיש חוסר של כח אדם בעצם עובדים קצת יותר מ- 12

שעות במקרים חריגים מאד".

20. הטענה לפיה המאבטחים נהגו לישון במהלך משמרת, הועלתה על ידי הנאשם לראשונה בעדותו בבית הדין.

טענה זו לא נטענה בעדות שמסר הנאשם בפני חוקר התמ"ת. זאת על אף שנחקר פעמיים על ידי מר אלון, לאחר שבחקירתו הראשונה ביקש לבדוק מספר נושאים בהנהלת החשבונות. מדובר למעשה בעדות כבושה, אשר לא נמסרה על ידי העד בהזדמנות הראשונה שהיתה לו.

לעניין זה נפסק:

"הכלל החל לעניינה של עדות כבושה הינו כי ערכה ומשקלה הראייתי של זו מועטים בשל החשד המתעורר באופן טבעי באשר לאמיתותה. זאת, כל עוד אין בפי העד הסבר משכנע ומניח את הדעת לטעמים שבעטיים כבש עדותו"

ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3/9/09)

21. הנאשם לא הציג הסבר המניח את הדעת לכבישת עדותו לעניין זה. כאשר נשאל על כך בחקירתו הנגדית השיב:

"כשאתה בחקירה החשיבה שלך היא קצת שונה מאשר שאתה בבית משפט. אתה נזכר בדברים ואתה לא בלחץ" (עמ' 20 לפרוטוקול).

טענה זו אינה סבירה בנסיבות העניין.

ראשית, הטענה כי בעדות בבית הדין, חמש שנים לאחר האירועים הנדונים, זכרונו של הנאשם טוב יותר מאשר במועד הסמוך לאותם אירועים, מעלה תמיהות.

שנית, הנאשם מסר הודעה בפני מר אלון בשני מועדים שונים, כאשר לאחר החקירה הראשונה ידע על הטענות המועלות כנגד הנאשמת וניתנה לו שהות של למעלה מחודש לערוך בדיקות בהנהלת החשבונות. גם אם ניתן היה לקבל את הטענה כי במהלך החקירה הראשונה היה נתון תחת לחץ עקב המעמד, הרי שלא היתה כל מניעה להתכונן כראוי לקראת החקירה השניה ולמסור במהלכה את כל המידע הרלוונטי.

22. הטענה כי אחד המאבטחים בכל משמרת ישן, אף אינה הגיונית ואינה סבירה. על פי הודאת הנאשם, העובדים מועסקים בבית השגריר במתכונת של 8 שעות למשמרת. במהלך 8 שעות אין כל צורך לישון, והדברים ברורים. לטענת הנאשם, רק כאשר יש מקרה חריג ומאבטח נדרש להשאר 12 שעות או יותר,

אותו מאבטח יכול לישון. אם כן, השינה לא הייתה בגדר נוהל רגיל אלא, אם בכלל, רק במקרים חריגים.

לטענת הנאשם:

"...מאבטח מעל 8 שעות זכותו לישון במקביל למאבטח השני וזה לא היה פוגע בו. היה מקבל את השכר. אם היה עובד 14 שעות אז 7 שעות היה נח וישן ו- 7 שעות עובד באופן פיזי".

משמע, לטענתו, כאשר מאבטח עבד מעל 7 שעות, רשאי היה לישון בכל השעות העולות על שבע. אם עבד 14 שעות, רשאי היה לישון במשך 7 שעות. תמוה כיצד על שבע שעות שינה, כטענתו, סיפר לראשונה בעדותו בבית הדין ולא אמר על כך דבר, ולו ברמז, בשתי חקירות מטעם התמ"ת.

23. לאור האמור, יש להעדיף את גירסתו הראשונה של הנאשם, כפי שבאה לידי ביטוי בהודעותיו בפני מר אלון, על פני עדותו המאוחרת.

24. בנסיבות העניין עלה בידי המאשימה להוכיח כי במועדים הרלוונטים העסיקה הנאשמת את העובדים, ששמותיהם מפורטים בכתב האישום, בשעות נוספות כמפורט בטבלה (מא/1) ובדו"חות הנוכחות שהוצגו.

העובדים הועסקו למעלה מ-12 שעות ביום.

בהתאם לכך הוכחו יסודות העבירה של העסקה בשעות נוספות שלא על פי היתר כדין.

25. אשר לנאשם 1 -

הנאשם לא טען כי העבירה נעברה ללא ידיעתו וכי נקט בכל האמצעים הנאותים לצורך קיום הוראות החוק.

בהודעתו בפני חוקר התמ"ת אישר כי הנאשמת העסיקה עובדים בשעות מרובות על פי צרכי המערכת.

לאור האמור יש לטיל עליו אחריות כמנהל לעבירה נשוא כתב האישום, בהתאם להוראת סעיף 27 לחוק שעות עבודה ומנוחה.

26. סוף דבר

אני מרשיעה את הנאשמת 1 בעבירה על הוראות סעיפים 6 ו-26 לחוק שעות עבודה ומנוחה, בגין העסקה שלא כדין בשעות נוספות.

כמו כן, אני מרשיעה את הנאשם 2 באחריות לעבירה בה הורשעה הנאשמת 1, לפי הוראת סעיף 27 לחוק.

עמוד 7

27. ישלח לצדדים זימון לשמיעת טיעונים לעונש.

28. המזכירות תשלח את הכרעת הדין לצדדים בדאר.

ניתן היום, 2/2/14 , בהעדר הצדדים וישלח אליהם.